

A magyar nyomdaipar egyik meghatározó személyisége

BESZÉLGETÉS A HATVANÖT ÉVES KELÉNYI ÁKOSSAL

Dr. Juhász Géza

A magyar nyomdaipar több ezer nyomdásza a munka névtelen hőse, akik a maguk szűk területén szak tudásukkal mindent megtesznek a nyomdászat megbecsüléséért. Ugyanakkor rajtuk kívül van néhány tucat olyan nyomdai szakember, akik nevét, munkásságát az egész iparban – sőt külhonban is – ismerik, mert tudásukkal, vezetőképességükkel az egész magyar nyomdaiparért évtizedeken át sokat tettek. Ilyen nyomdaipari közéleti személyiség *Kelényi Ákos*, aki közel négy évtizede a magyar nyomdaipart átfogó, irányító szervezetek munkatársa, vezetője. Munkájának eredménye az egész magyar nyomdaiparban tapasztalható, ugyanakkor szerzője volt olyan szakmai tankönyveknek, amelyekből fiatal nyomdászok száza tanulták meg például az ofszet nyomóforma készítését. Ugyancsak két egyetemen is tanít, neves grafikusművészek, fotóművészek nőttek fel a tőle szerzett tudással.

Kelényi Ákos is úgy kezdte fiatalon, mint a többi nyomdász: 1958-ban, az érettségi után – mivel nem vették fel az egyetem vegyészmérnöki szakára – ipari tanuló lett a nyomdaipari szakmunkásképző iskolában, ahol a cinkográfus-marató szakmát sajátította el. Ahogyan ő mondta, először daczból, bizonyítási kényszerből tanult az az évfolyam, mivel nem vették fel őket az egyetemre, majd egyre inkább felismerték a szakma szépségét, és a tudás maximális elsajátítására törekedtek. Ő maga kitűnő minősítéssel szerezte meg a szakmunkás bizonyítványt



a Révai Nyomdában, melynek 1960-ban szakmunkása lett. 1964 és 1968 között már csoportvezető. Ma is azt vallja, ebben a nyomdában – de későbbi munkája során az egész iparban – azt tapasztalta, hogy a nyomdászok különleges magatartása, összetartása, segítőkészsége, kiváló közösségek létrehozása olyan légkört teremtett, amelyben öröm volt együtt lenni. A nyolcéves szakmunkás időszak alatt a Felsőfokú Könnyűipari Technikumban felsőfokú szaktechnikai oklevelet szerzett – ez volt az indulás a továbbképzésben.

A beszélgetést Kelényi Ákos így folytatta:
– 1968-ban a magyar nyomdaipart összefogó és irányító Nyomdaipari Egyesülésnél folytattam munkámat: tíz évig fejlesztőmérnökként, majd iparfejlesztési osztályvezetőként, műszaki elnökhelyettesként, általános elnökhelyettesként, majd 1989-től elnökként. Közben folyamatosan tovább képeztem magam: a Könnyűipari Műszaki Főiskolán üzemmér-

női oklevelet szereztem. Ezt követően felsőszintű vezetőképzésben vettem részt a Könnyűipari Módszertani Intézetben, majd ezt további vezetői továbbképzések, hazai és külföldi nyelvtanfolyamok követték.

1991-ben létrejött a Magyar Nyomdász Szakmai Szövetség, amelynek egyik kezdeményezője és alapítója voltam és kezdettől a szervezet főtitkári tisztességét töltöttem be. 2001 szeptemberében nyugdíjba mentem, azóta nyugdíjasként elnöki tanácsadó vagyok a Szövetségben.

Ez a szervezeti váza annak a több mint négy évtizednek, amelyet Kelényi Ákos a nyomdaiparban eltöltött. De hogy ez az időszak mivel telítődött, azt felsorolni is sok. Az utolsó fél évszázadban a nyomdaiparban több változás történt, mint a megelőző ötszáz évben. Ezt tetőzte a társadalmi, gazdasági élet változása is. Tehát bőven volt és van mit tenni. Részt vett a nyomdaipar hosszú távú fejlesztési prognózisának kidolgozásában, az éves és középtávú gazdálkodás és fejlesztés vizsgálatában, vezetője volt a Magyar Nyomdász Szakmai Szövetség alapítói munkáinak. Annak a szakbizottságnak is vezetője volt, mely az EU-csatlakozással kapcsolatban az ipar átvilágítását végezte, és kidolgozta a nyomdaipar, a könyv- és lapkiadás várható feladatait. Elnöke volt a nyomdaipari oktatási bizottságnak, a szövetség etikai bizottságának, és tagja volt az Ipari és Kereskedelmi Érdekegyeztető Tanácsnak, valamint a Nemzetközi Nyomdász és Kapcsolódó Ágazatok Munkaadói Szövetsége (Intergraf) igazgatótanácsának. Munkaadói vezetője volt a Nyomdaipari Ágazati Kollektív Szerződés előkészítésének, valamint több mint három évtizedig a Magyar Grafika szerkesztőbizottságának, ahol számos szakmai és közérdekű cikket jelent meg. Újabbban a Transpack nevű folyóiratban a nyomdatechnológiákról cikksorozata jelenik meg. Írt nyomdaipari szakkönyvet, tankönyvet az ofszettechnológiáról, jegyzeteket, jelentek meg szakmai és a magyar nyomdaipart ismertető cikkei német, bolgár, cseh szakmai folyóiratokban. Évtizedeken át egyik előadója volt különböző szakmai konferenciáknak idehaza, valamint Bulgáriában, Csehországban, Olaszországban. Elmondhatjuk: amit írt, mondott, ami munkát végzett, az mind az egész nyomdaiparra meghatározó volt. (Egy személyes élményem: októberben részt vettem egy szakmai találkozón, ahol az egyik résztvevő a felszólalását így kezdte: „Kelényi Ákos mondta a legutóbbi nyomdász konferencián, hogy...”) Még ma is, nyugdíjasként is minden gondolata a magyar nyomdaipar jelenlegi és jövőbeli helyzetével foglalkozik. Ma is

vallja azt, amit évekkkel ezelőtt egy interjúban mondott: „Feladatunk visszaszerezni a szakma rangját, becsületét. Szükséges a közép- és felsőfokú szakmai oktatás megújítása, ugyanakkor a szövetségnek mindent meg kell tennie azért, hogy hatókörébe kerüljön a mestervizsgáztatás, amely nélkül ne lehessen vállalkozni a nyomdaiparban. Az iparnak kell magasra emelnie a mércét, hogy mások is megbecsüljék.”

Az eddigiekből is kiderült, saját tudásának, ismeretanyagának folyamatos bővítésén túl azt is feladatának tekinti, hogy amit tudni kell a nyomdászatról, annak technikájáról, technológiájáról, művészetéről, azt másoknak is megtanítsa, továbbadja. 1986 óta óraadó tanár az Iparművészeti Egyetemen (kezdetben főiskola), öt éve pedig a Képzőművészeti Egyetemen is. Grafikusoknak, fotóművészeknek, művésztanároknak nyomdatechnológiát tanít, amire szükségük van és lesz a későbbi művészi pá-



lyájukon, hiszen alkotótevékenységükhöz szükséges tudniuk, hogy az azokat sokszorosító, előállító nyomda milyen szakmai feltételekkel tudja munkájukat megvalósítani. Kelényi Ákosnak ez a tevékenysége folyamatosan ötven-hatvan fiatal „művészpalántát” érint. Boldogan mondta, hogy a kapcsolat velük személyessé válik az évek során, ezt bizonyítja az is, hogy a későbbiek folyamán is többen és többször felkeresik őt, tanácsot kérve, problémák megbeszélésére.

Gazdag évtizedek vannak Kelényi Ákos háta mögött. Ezt a gazdagságot, tudást, tapasztalatot mindig továbbadta – a magyar nyomdaipar hasznára. Még sokáig legyen egyik meghatározó egyénisége iparágunknak.

Ehhez – mint beszélgetésünk végén mondotta – erőt ad a boldog, szeretetteljes családi háttér: az ugyancsak szakmabeli feleség, lányai, két, illetve decembertől már három unokája.